

Ярослава Кульбашна

ПРОФЕСИОНАЛЬНОЕ МАСТЕРСТВО ПРЕПОДАВАТЕЛЯ КАК ОСНОВА ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕСИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ СТОМАТОЛОГОВ

В статье рассматривается значение профессионального мастерства преподавателя системы высшего медицинского образования в решении проблем, которые возникают в процессе формирования профессиональной компетентности будущих стоматологов. Для оптимизации образовательного результата согласно компетентностного подхода, предложено использовать структурно-компонентную модель, которая отражает формирование профессиональной компетентности будущих специалистов и позволяет педагогам усовершенствовать каждый этап данного процесса.

Ключевые слова: высшее образование; будущие стоматологи; диагностическое анкетирование; качество образования; конкурентоспособность; профессиональная компетентность; профессионально важные качества; профессиональное мастерство; структурно-компонентная модель.

Yaroslava Kul'bashna

TEACHERS PROFESSIONAL SKILL AS A BASIS FOR PROFESSIONAL COMPETENCE FORMATION OF FUTURE DENTISTS

The article considers the importance of professional skills and personal qualities of teachers for solving main educational problems in the professional competence formation of future dentists. In determining the tasks for each stage of the process according to modern education competency approach is proposed to use structural component model that reflects the development of professional competence of future dentists. With this model implies that the teachers activities should be guided by the idea of a future dental professional competence forming as required 5 – 7 of the National Qualifications Framework. As the basic concept in modern education “professional competence” is declared. Student’s understanding of it sense in two Ukrainian high dental schools (732 person) is researched. Also self – estimation of today’s level of future dentists competitiveness in the domestic and international market, their perception of general and specific competences is discussed. Analysis of scientific literature and own investigations confirms that the professionalism of the teacher is an important factor in the success of professional competence forming process in high school. According to future dentist’s self estimation, the level of it needs improvement.

Keywords: competitiveness; diagnostic questionnaires; future dentists; higher education; professional competence; quality; structural-component model; teacher’s professional skills; vocational important quality.

Рецензенти:

Сисоева С.О. – д. пед. н., проф., член.-кор. НАПН України
Цехмістер Я.В. – д.пед.наук, проф.

Стаття надійшла до редакції 04.04.2014

УДК 378: [373.3+37.013.77]

Людмила Козак

ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ

У статті обґрунтовується актуальність формування дослідницьких компетенцій майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології у підготовці до інноваційної професійної діяльності; розкрито сутність понять “дослідницька компетентність”, “дослідницька компетенція”; визначено зміст дослідницьких компетенцій майбутніх викладачів та умови їх формування; представлено форми організації науково-дослідницької роботи магістрантів дошкільного профілю.

Ключові слова: компетентність; компетенція; дослідницька компетенція; науково-дослідна діяльність; інноваційна діяльність; майбутній викладач.

Вступ. Залучення майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до проведення наукових досліджень у галузі професійної діяльності є одним із основних завдань магістратури вищого навчального закладу. Адже, глибоке розуміння суті педагогічних явищ, інноваційне

розв’язання неординарних педагогічних завдань неможливе без оволодіння методами наукового пізнання, ознайомлення з логікою дослідницького процесу, досвіду аналізувати і передбачати його подальший розвиток (Вітвицька С.С., 2003, с. 25).

Актуальність окресленої проблеми знаходить відображення у законодавчих та нормативно-правових документах. Так, відповідно до Закону України “Про вищу освіту” (2002) наукова і науково-технічна діяльність у вищих навчальних закладах є невід’ємною складовою освітньої діяльності і здійснюється з метою інтеграції наукової, навчальної і виробничої діяльності в системі вищої освіти.

Для підвищення рівня ефективності наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності у вищих навчальних закладах урядом прийнято “Положення про організацію наукової, науково-технічної діяльності у вищих навчальних закладах III та IV рівнів акредитації” (2006). Згідно з Положенням, основною метою ННТД вищого навчального закладу є одержання і використання нових наукових знань з метою створення суспільно корисних наукових результатів, забезпечення якісної підготовки фахівців для відповідних галузей економіки, наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації; розв’язання комплексних задач у сфері наукового, технологічного розвитку; впровадження та використання в Україні і на світовому ринку наукових і науково-практичних результатів.

За Національною рамкою кваліфікацій (2011) до мінімального переліку вимог до фахівця з вищою освітою входять уміння щодо дослідницької та інноваційної діяльності, зокрема, на рівні магістра – “здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог”. Саме тому система педагогічної освіти сьогодні повинна бути націлена на формування викладача-дослідника, новатора, здатного легко адаптуватися до динамічних, мінливих умов, знаходити вирішення виникаючих проблем через володіння дослідницькими компетенціями.

У психолого-педагогічній науці окремі аспекти підготовки майбутніх педагогів до дослідницької діяльності розглядаються у дослідженнях В. В. Борисова, П. В. Дмитренка, В. І. Загв’язинського, М. В. Гусева, Г. Т. Кловак, Н. В. Корнева, В. В. Краєвського, Т. Є. Кристопчук, В. К. Сидоренка, С. О. Сисоевої та ін.

Метою статті є аналіз наукових джерел для з’ясування сутності та змісту дослідницьких компетенцій майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології та умов їх формування у вищому навчальному закладі.

Результати дослідження. Підготовка майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності вимагає цілеспрямованого формування дослідницьких компетенцій магістрантів, внаслідок чого виникає необхідність звернутися до теоретичних аспектів

такого феномена, як “дослідницька компетентність” майбутнього викладача.

Дослідницька компетентність, на думку багатьох дослідників (В. А. Болотов, І. О. Зимня, А. В. Хуторський та ін.), належить до числа ключових. У класифікації А. В. Хуторського дослідницька компетентність розглядається як складова частина пізнавальної компетентності, яка передбачає “елементи методологічної, надпредметної, логічної діяльності, способи організації цілепокладання, планування, аналізу, рефлексії”, вона слугує компонентом компетентності особистісного самовдосконалення, спрямованого на освоєння способів інтелектуального й духовного розвитку (Хуторської А. В., 2003, с. 55–61). О. А. Козирева дослідницьку компетентність педагога визначає як характеристику, що передбачає володіння вміннями та способами дослідницької діяльності на рівні технології з метою пошуку знань для вирішення освітніх проблем, побудови освітнього процесу відповідно до цінностей-цілей сучасної освіти, місії освітнього закладу, бажаного результату (Козирева О. А., 2004, с. 48–51). М. В. Архіпова визначила поняття “дослідницька компетентність майбутнього інженера-педагога” як володіння методологією і методами інженерно-педагогічного дослідження, тобто процесу планування, організації та здійснення пошуково-перетворювальної діяльності, об’єктом якої виступають психолого-педагогічна і галузева складові. Науково-дослідницька компетентність викладача – це така сукупність дослідницьких умінь, навичок та способів його діяльності, що дає змогу залучити студента на позицію дослідника; сприяти розвитку його творчих здібностей; пізнавальних інтересів; активізації і підвищенню ефективності й якості навчально-пізнавальної діяльності (Архіпова М., 2009, с. 144–148). У дослідженнях А. М. Міт’яєвої змістом дослідницької компетентності педагога є ефективність відбору та здійснення способів дослідницької діяльності (дослідна робота, узагальнення досвіду, експеримент, моніторинг, маркетинг, атестація, експертиза тощо) (Міт’яєва А. М., 2005, с. 69–75). М. С. Головань визначає дослідницьку компетентність як цілісну інтегративну якість особистості, що поєднує знання, уміння, навички, досвід діяльності дослідника, ціннісне ставлення та особистісні якості та виявляється в готовності й здатності здійснювати дослідницьку діяльність з метою отримання нових знань шляхом застосування методів наукового пізнання, застосування творчого підходу в цілепокладанні, плануванні, прийнятті рішень, аналізі та оцінці результатів дослідницької діяльності (Головань М. С., 2012, с. 55–62.).

М. С. Головань дає детальну характеристику дослідницьким вмінням, зазначаючи, що основу дослідницької діяльності складають уміння виявляти проблему, формулювати гіпотезу,

здійснювати добір й аналіз необхідних даних для дослідження, підбирати відповідні методи проведення дослідження та обробки даних, фіксувати проміжні та остаточні результати дослідження, проводити обговорення та інтерпретацію результатів дослідження, використовувати їх на практиці.

Дослідницькі вміння ототожнюються з системою інтелектуальних та практичних умінь особистості, необхідних для самостійного виконання дослідження. Інтелектуальні вміння передбачають здатність до аналізу і виділення головного, порівняння, конкретизації, узагальнення і систематизації, доведення, класифікації, практичні ж забезпечують опрацювання літературних джерел, організацію експерименту, спостереження за явищами і процесами, опрацювання і застосування отриманих результатів тощо.

Дослідницькі вміння виявляються в самостійній організації пошукової роботи, у здатності до цілепокладання, прогнозування, планування, організації власної роботи і корекції дослідницької програми [там само].

1. Як зазначає Г. Т. Кловак, сучасна наука стверджує, що поняття “дослідницькі навички” не має чітких меж і може бути узагальнене у таких вимогах до студентів вищої педагогічної школи (Г. Т. Кловак, 2002, с. 7):

2. Любити і шанувати педагогічну науку, знати історію її розвитку, захоплюватись науковими знахідками з проблем навчання і виховання дітей.

3. Постійно підвищувати свій професійний рівень, критично аналізувати традиційні методи роботи, добиватись успіхів у педагогічній діяльності.

4. Уміти проводити науково-педагогічне дослідження (самостійно проводити експеримент, збирати та аналізувати наукові факти, узагальнювати їх, систематизувати, учитись давати теоретичне обґрунтування).

5. Сміливо проводити дослідження пошукового характеру, не боятись йти новим шляхом, використовувати нові педагогічні технології у педагогічному процесі.

6. Оволодівати іноземними мовами з метою використання зарубіжного педагогічного досвіду, популяризації своїх наукових знахідок.

7. Уміти самостійно користуватись бібліотечними каталогами та довідково-інформаційними виданнями, робити виписки і накопичувати наукову інформацію.

8. Знати основи наукової організації праці, в тому числі, наукової організації наукової праці, планування наукових досліджень, гігієну розумової праці та відпочинку, а також структуру наукових установ.

9. Уміти складати тези наукового повідомлення, реферат і активно брати участь у науковій дискусії (наприклад, у роботі наукового студентського гуртка, на засіданні наукової школи, наукової

лабораторії, кафедри, на конференції молодих учених).

10. Учитись мислити відповідно до нової наукової інформації, критично оцінити її переваги та недоліки; виховувати уміння нестандартного мислення, пошуку нових кращих педагогічних рішень.

11. Уміння організувати наукові гуртки учнів і керувати їх діяльністю.

На основі проведеного аналізу наукових джерел визначено, що дослідницькі компетенції – це сукупність знань, інтелектуальних, практичних і організаторських умінь, спрямованих на виконання діяльності дослідницького та інноваційного характеру. Вони виявляються в уміннях чітко формулювати суть досліджуваної проблеми, мету, об’єкт, предмет, робочу гіпотезу, завдання дослідження; планувати та організовувати експеримент; у володінні методами наукового дослідження, умінні теоретично обґрунтувати і експериментально перевірити висунуту ідею в рамках досліджуваної проблеми; в умінні аналізувати результати своєї науково-дослідницької діяльності, робити необхідні висновки (проводити методологічну рефлексію); в умінні вести наукову дискусію; умінні підготувати публікацію або виступ за результатами своєї наукової роботи.

Відтак, науково-дослідницька робота магістрантів має бути спрямована на розвиток у майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології нахилів до пошукової, дослідницької діяльності, до творчого розв’язання навчально-виховних завдань в освітніх закладах, а також, до формування умінь і навичок застосування дослідницьких методів для розв’язання практичних питань навчання і виховання.

Дослідницька діяльність дозволяє досягти більш високої мотивації до пошуку і засвоєння інформації, генерування нових знань, що важливо для сучасних викладачів. Вона передбачає відкриття нових фактів, виявлення закономірностей, пошук доказів, обґрунтування тверджень, поглиблення і систематизацію отриманих знань, структурування вивченого матеріалу, поглиблення знань у певному науковому напрямі та ін.

Крім того, науково-дослідницька діяльність магістрантів сприяє формуванню проблемного бачення у будь-якому виді діяльності, оскільки, займаючись наукою, людина бачить проблему, самостійно вибирає способи її вирішення, вмє представляти результати своєї дослідницької діяльності. Усе це формує такі якості особистості, як: інтуїцію (пряме бачення суті речей без обґрунтування); креативність (здатність продукувати нові ідеї, гіпотези, способи розв’язання проблемних задач); творчість уяви (самостійне створення нових образів, які реалізуються в оригінальних результатах діяльності); дивергентність мислення (здатність запропонувати декілька підходів

до розв'язання задачі, бачити проблеми, об'єкти в різних ракурсах) і його оригінальність (своєрідність якостей розуму, способу розумової діяльності); асоціативності мислення (здатність використовувати асоціації, в т. ч. аналогії), а також такі риси характеру, як вдумливість, витримку, уважність, цілеспрямованість, активність, самостійність, організованість, відповідальність, комунікативність, наполегливість, звичку до систематичної праці, дисциплінованість тощо.

Для науково-дослідної роботи магістрантів характерною є єдність цілей і напрямів навчальної, наукової і виховної роботи, тісна взаємодія всіх форм і методів роботи, що реалізується в навчальному процесі і в позанавчальний час. Це забезпечує безперервну їх участь у науковій діяльності протягом періоду навчання. Традиційно склалися різні форми науково-дослідницької роботи магістрантів, які можна поділити на дві групи (Слепкань З. І., 2005, с. 167):

1) ті, що є складовою частиною навчального процесу (підготовка наукових рефератів і доповідей на задану тему; виконання домашніх завдань з елементами творчого пошуку; дослідницькі завдання на період усіх видів практик; виконання дипломних (кваліфікаційних) проєктів);

2) ті, що виконуються в позааудиторний час (робота наукових гуртків і проблемних груп, студентського науково-творчого товариства).

До масових заходів у системі організації науково-дослідницької роботи магістрантів відносять: наукові студентські конференції, олімпіади, конкурси наукових студентських робіт.

З метою формування у майбутніх викладачів дослідницьких компетенцій нами було передбачено:

1) оволодіння магістрантами методологією і методами педагогічного дослідження, особливостями організації і проведення педагогічного експерименту при вивченні дисципліни "Педагогіка вищої школи";

2) засвоєння магістрантами діагностичного інструментарію вивчення рівня розвитку особистості студента, дитини дошкільного віку, рівня власного саморозвитку, комунікативної компетентності, готовності до інноваційної професійної діяльності у процесі вивчення дисциплін професійно-педагогічного циклу: "Педагогіка вищої школи", "Тренінг розвитку комунікативної компетентності викладача", "Оздоровчі технології та діагностичні методики фізичного розвитку дітей", "Художня діяльність у розвитку мовлення дітей дошкільного віку" та під час проведення інноваційно-спрямованої асистентської практики;

3) ознайомлення магістрантів із методикою вивчення інноваційного педагогічного досвіду у процесі вивчення дисципліни "Педагогіка вищої школи" та у процесі проведення інноваційно-спрямованої асистентської практики у вищих навчальних закладах різних рівнів акредитації;

4) виконання магістрантами індивідуальних навчально-дослідницьких проєктів (ІНДЗ); творчих і пошуково-дослідницьких завдань для самостійної роботи (аналіз інноваційних процесів у вищій та дошкільній освіті; відбір та оцінювання педагогічних інновацій; підготовка творчих проєктів тощо);

5) навчання магістрантів особливостям реалізації інноваційних освітніх технологій при викладанні професійно-педагогічних дисциплін;

6) робота магістрантів із технологіями підготовки статей, доповідей, тез, есе з проблем педагогіки вищої школи, інновацій у дошкільній освіті у процесі вивчення професійно-педагогічних дисциплін з інноваційною складовою;

7) виконання нетипових завдань дослідницького характеру у період педагогічної практики, індивідуальних завдань, спрямованих на оптимізацію діяльності закладів освіти;

8) навчання магістрантів технологіям підготовки звітів, статей, доповідей та інших матеріалів з теми магістерської дисертації у процесі інноваційно спрямованої науково-дослідницької практики;

9) організація участі магістрантів у конференціях, конкурсах наукових студентських робіт.

На думку вчених, для підтримки інноваційної спрямованості змісту і технологій навчання, виховання й управління у вищих закладах освіти необхідно розвинути дослідницько-інноваційну складову діяльності вищої школи, створити на базі вищих навчальних закладів й установ інноваційну інфраструктуру – технопарки, інноваційно-технологічні центри тощо (Біла книга національної освіти України, 2010, с. 36).

У зв'язку з цим зростає роль участі майбутніх викладачів у наукових проєктах, прикладних дослідженнях, які дають можливість: оволодіти новими педагогічними технологіями, "побачити" свою майбутню професійну діяльність в динаміці, осмислити значущість освоєння фундаментальних знань; отримати досвід практичної діяльності; більш осмислено, цілеспрямовано і мотивовано працювати з науковою інформацією.

З метою формування дослідницьких компетенцій майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології, їх готовності до інноваційної професійної діяльності нами впроваджувалися такі форми організації науково-дослідницької роботи магістрантів, як: проблемні лекції; семінари-конференції, виконання самостійних завдань, що містять елементи проблемного пошуку; підготовка реферативних матеріалів з елементами наукового дослідження, їх презентація; аналіз нормативно-правових документів у галузі вищої освіти; анотація психолого-педагогічної та методичної літератури; написання есе; наукових статей; тез; складання і розв'язування задач на психолого-педагогічну тематику; розробка і розв'язування тестових завдань; розробка планів-конспектів навчальних

занять; складання психолого-педагогічних характеристик академічної групи студентів загалом і конкретного студента; вивчення педагогічного досвіду викладачів вищих навчальних закладів та вихователів дошкільних навчальних закладів та ін.

Ефективним засобом формування дослідницької компетентності майбутніх викладачів може служити проведення наукових конференцій магістрантів. За матеріалами конференцій видаються збірники статей магістрантів. Це стимулює магістрантів до публічного подання результатів наукових досліджень.

Висновки. Отже, у процесі дослідження ми дійшли висновку, що науково-дослідна робота магістрантів є одним з найважливіших засобів ефективної підготовки майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності, оскільки забезпечує тісний

взаємозв'язок між навчальними дисциплінами й науковою діяльністю, що призводить до відкриття нових фактів, виявлення закономірностей, поглиблення і систематизацію отриманих знань. Формуванню у майбутніх викладачів дослідницьких компетенцій сприяє: оволодіння методологією і методами педагогічного дослідження; виконання індивідуальних пошуково-дослідницьких завдань; реалізація інноваційних освітніх технологій при викладанні професійно-педагогічних дисциплін; виконання нетипових завдань дослідницького характеру у період педагогічної практики; навчання магістрантів технологіям підготовки звітів, статей, доповідей та інших матеріалів з теми магістерської дисертації у процесі інноваційно спрямованої науково-дослідницької практики; організація участі магістрантів у конференціях, конкурсах наукових студентських робіт тощо.

Література

Архипова М. Дослідницька компетентність майбутніх інженерів-педагогів / Марія Архипова // Матеріали V міжнародної науково-практичної конференції “Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи”, м. Хмельницький, 22–24 жовтня, 2009 р. – Хмельницький, 2009. – С. 144–148.

Біла книга національної освіти України / Т.Ф. Алексєєнко, В.М. Аніщенко, Г. О. Балл [та ін.]; за заг. ред. акад. В.Г. Кременя; НАПН України. – К.: Інформ. системи, 2010. – 342 с.

Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури / С. С. Вітвицька. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 316 с.

Головань М. С. Сутність та зміст поняття “дослідницька компетентність” / М. С. Головань, В. В. Яценко // Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі: збірник наукових праць. Випуск VII. – Кривий Ріг: Видавничий відділ НМетАУ, 2012. – С. 55–62.

Кловак Г. Т. Методика підготовки і захист дипломних робіт: Навч.-метод. посіб. / Г. Т. Кловак – К.: Наук. світ, 2002. – 84 с.

Козырева О. А. Компетентность современного учителя: современная проблема определения понятия / О. А. Козырева // Стандарты и мониторинг в образовании. – 2004. – № 2. – С. 48–51.

Митяева А. М. Особенности многоуровневой системы подготовки в современном вузе / А. М. Митяева // Педагогика. – 2005. – № 8. – С. 69–75.

Слепкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: Навч. посіб. / З. І. Слепкань. – К.: Вища шк., 2005. – 239 с.

Хуторской А. В. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированной парадигмы образования / А. В. Хуторской // Народное образование. – 2003. – № 2. – С. 55–61.

References

Arhipova, M. (2009). A research competence of future engineers-teachers. Proceedings of the V International Scientific and Practical Conference the “Professional becoming of personality: problems and prospects”. (pp. 144-148). Khmelnytskyi (in Ukrainian).

Alekseenko, T. F., & Aniscchenko, V. M., & Ball, G. O. et.al. (2010). White-book of the national education of Ukraine. V. G. Kremen (Ed.). Kyiv: Informatsiyeni systemy (in Ukrainian).

Vitvytska, S. S. (2003). Basis of pedagogics of higher school. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury (in Ukrainian).

Golovan, M. S., & Yatsenko, V. V. (2012). Essence and maintenance of concept “research competence”. Theory and method of studies of fundamental disciplines at higher school: collection of scientific labors. Issue VII. (pp. 55-62). Kryvyi Rig: Vydavnychyi viddil NMetAU (in Ukrainian).

Klovak, G. T. (2002). Method of preparation and defense of diploma works. Kyiv: Naukovyi svit (in Ukrainian).

Kozyreva, O. A. (2004). Competence of the modern teacher: contemporary problem definition. Standards and Monitoring in Education, 2, 48-51 (in Ukrainian).

Mitiaeva, A. M. (2005). Features multi-level system of training in the modern university. Pedagogy, 8, 69-75 (in Ukrainian).

Slepkan, Z. I. (2005). Scientific principles of pedagogical process at higher school. Kyiv: Vyshcha shkola (in Ukrainian).

Hutorskoy, A. V. (2003). Key jurisdictions as component of the personality-oriented paradigm of education. Folk education, 2, 55-61 (in Ukrainian).

Людмила Козак

ФОРМИРОВАНИЕ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ КОМПЕТЕНЦИЙ БУДУЩИХ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ ДОШКОЛЬНОЙ ПЕДАГОГИКИ И ПСИХОЛОГИИ

В статье обосновывается актуальность формирования исследовательских компетенций будущих преподавателей дошкольной педагогики и психологии в процессе подготовки к инновационной профессиональной деятельности; раскрыта сущность понятий “исследовательская компетентность”, “исследовательская компетенция”; определено содержание исследовательских компетенций будущих преподавателей и условия их формирования, представлены формы организации научно-исследовательской работы магистрантов дошкольного профиля.

Ключевые слова: компетентность; компетенция; исследовательская компетенция; научно-исследовательская деятельность; инновационная деятельность; будущий преподаватель.

Liudmyla Kozak

FORMATION OF RESEARCH COMPETENCIES OF FUTURE TEACHERS OF PRESCHOOL PEDAGOGICS AND PSYCHOLOGY

In the article actuality formation of research competencies of future teachers of preschool pedagogics and psychology in preparation to innovative professional activity; it is exposed essence of concepts “research competence”, “research jurisdiction”; certainly maintenance of research jurisdictions of future teachers and condition of their forming, the forms of organization are presented scientifically research works of Master of preschool type. Established that the research work of undergraduates is one of the most important means of effective training of future teachers of preschool education and psychology to an innovative professional work, as it provides strong relationship between academic disciplines and research activities, leading to the discovery of new facts, identifying patterns, deepening and systematization of the gained knowledge. Proved that the formation of future teachers promotes research competencies: mastery undergraduates methodology and methods of pedagogical research organization and conduct of the peculiarities of pedagogical experiment, the diagnostic tools for the study of personality development of the student, the child of preschool age, level of personal self-development; familiarization with the method of the study of innovative pedagogical practices; performance of individual search and research tasks; implementation of innovative technologies in teaching vocational and educational courses; perform custom tasks during exploratory teaching practice, individual tasks aimed to optimizing the activities of educational institutions; teaching undergraduates technology preparation of reports, articles, reports and other materials on the master's thesis process innovation aimed to research practices; organization of undergraduates participation in conferences, contests Student Research and others.

Keywords: competence; research competence; research and scientific activity; innovation activity; future teacher.

Рецензенти:

Побірченко Н. А. – д. психол. н., проф.,
Мачинська Н. І. – д. пед. н., доцент.

Стаття надійшла до редакції 12.06.2014

УДК 378.147:784

Наталія Овчаренко

ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНА ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ВОКАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглядається специфіка особистісно орієнтованої професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності. На основі аналізу науково-теоретичного досвіду проблеми особистісно орієнтованої освіти вчителів музичного мистецтва, окреслено перспективи такої підготовки. Запропоновано впровадження особистісно орієнтованого освітнього плану та портфоліо вокально-педагогічних досягнень студентів.

Ключові слова: вчитель музичного мистецтва; вокально-педагогічна діяльність; особистісно орієнтований підхід.